

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115226921
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115226921.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobkyne: T. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., M. XXX/XX, zast. Advokátska kancelária BIZOŇ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: Poľnohospodárska Pôda s. r. o., so sídlom Bratislava, Žehrianska 3, IČO: 44 138 369, zast. Advokátska kancelária LawService, s. r. o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 17. februára 2017 č. k. 14C/531/2015-91 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania m e n í tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil, o trovách konania rozhodol, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalobkyňu vrátil súdny poplatok v sume 92,80 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému - Slovenská pošta, a. s., IČO: 36 631 124, so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, po právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), § 11 ods. 3 veta prvá, § 11 ods. 4 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej Zákon o súdnych poplatkoch). Uviedol, že dňa 04. 09. 2015 bola súdu prvej inštancie doručená žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v k. ú. obce B., špecifikovaným v petite žaloby. Dňa 14. 10. 2016 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobkyne, ktorým vzal žalobu v plnom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť, nakoľko po podaní žaloby došlo k protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 28. 07. 2015, č. V 5250/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy a Okresný úrad, odbor opravných prostriedkov, v konaní č. V 5250/2015 protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 13. 10. 2015 č. UPO 8/2015-6, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. LPO-7992/2015/Ja. Správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené a do katastra nehnuteľností opätovne zapísal žalobkyňu ako vlastníčku predmetných nehnuteľností. Dôvodom bolo posúdenie kúpnej zmluvy ako absolútne neplatného právneho úkonu. V súčasnosti už žalobkyňa nie je vlastníčkou týchto nehnuteľností, nakoľko si štát k nim uplatnil predkupné právo. Na základe uvedeného žalobkyňa zobrala žalobu v celom rozsahu späť. Keďže žalobkyňa využila svoje dispozičné oprávnenie a vzala žalobu späť v celom rozsahu skôr, ako sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie, súd akceptoval späťvzatie žaloby a konanie zastavil. Súd prvej inštancie za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania posudzoval zavinenie

strán na zastavení konania. Žalobkyňa v čase podania žaloby nemala inú možnosť ako domáhať sa určenia svojho vlastníckeho práva na súde. Rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného bolo v čase podania žaloby právoplatné, pričom hrozilo, že žalovaný prevedie vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na tretiu osobu, na základe čoho súd vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému s nimi disponovať. Žalobkyňa vzala žalobu späť v dôsledku konania prokurátora (vstúpil do katastrálneho konania, podal protest) a správnych orgánov, na ktoré nemala žiadny vplyv a následkom ktorého došlo k spätnému zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech žalobkyne. Žalovaný neuznal, že kúpna zmluva bola uzatvorená v rozpore so zákonom, čo vyplýva jednak z jeho postupu v katastrálnom konaní, keďže sa proti rozhodnutiu o vyhovení protestu odvolal, ako aj z jeho pasivity v doterajšom súdnom konaní. Na základe vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný zavinil existenciu konania a úkonov v ňom vykonaných a žalobkyňa má právo na náhradu trov konania. V závere súd prvej inštancie uviedol, že nakoľko žalobkyňa vzala žalobu späť pred prvým pojednávaním, súd rozhodol v súlade s ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb. o vrátení súdneho poplatku žalobcovi.

2. Proti tomuto uzneseniu vo výroku o náhrade trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a namietal tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Uviedol, že zavinenie účastníka pri zastavení konania je nutné posudzovať len z procesného hľadiska. Procesné zavinenie spočíva vo vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ak späťvzatie nemožno odôvodniť výsledkom správania žalovaného vo vzťahu k žalobným požiadavkám, tak nie je možné odvodiť súvislosť, a teda ani procesné zavinenie vo vzťahu k žalobe. V tomto smere je irelevantné len samotné správanie žalovaného, keďže súd sa hmotno-právnymi otázkami nezaoberal. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5M Cdo 12/2008 a uznesenia Krajského súdu v Ústí na Labem sp. zn. 25Co/550/2005 a 14Co/317/2008. Uviedol, že správny orgán dospel k záveru (po podaní protestu prokurátora), že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného prevedené platne a vkladové konanie zastavil. Následne bola ako vlastníčka na list vlastníctva zapísaná žalobkyňa. Protest prokurátora bol podaný na tom právnom základe, že v prípade nerešpektovania predkupného práva štátu je právny úkon - kúpna zmluva medzi žalobkyňou a žalovaným - úkonom absolútne neplatným. Osobou povinnou z predkupného práva však bola predávajúca, čiže žalobkyňa. Namietal tiež, že odôvodnenie je nepostačujúce a uznesenie trpí vadou nepreskúmateľnosti. Protest prokurátora nie je rozhodnutím, ktorým by bol súd viazaný a ak súd na toto rozhodnutie poukázal, je v zmysle ustanovenia § 194 ods. 2 CSP povinný vysporiadať sa aj s dôvodmi v ňom uvedenými. Poukázal na to, že súd prvej inštancie posudzoval aj hmotno-právne súvislosti. Zdôraznil, že relevantné hmotno-právne otázky neboli dosiaľ vyriešené s konečnou platnosťou a protest prokurátora bol podaný na inom právnom základe. Súd prvej inštancie len konštatoval podanie protestu prokurátora bez skúmania dôvodov v ňom uvedených. Bez prejednanja merita veci a bez vykonania dokazovania nemožno dôjsť k záveru o zavinení žalovaného. Upriamil pozornosť na skutočnosť, že žalobkyňa sa neplatnosti domáhala z viacerých dôvodov. Je predčasné vyhodnotiť postup žalovaného, spočívajúci v bránení sa záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy v katastrálnom konaní, v súdnom konaní o určenie neplatnosti a v konaní o správnej žalobe ako neuznanie, že zmluva bola v rozpore so zákonom. V konaní sp. zn. 11S/36/2016, vedenom na Krajskom súde v Nitre o správnej žalobe proti rozhodnutiu o zastavení vkladového konania vedeného pod č. k. V 5186/2015 môže dôjsť k zrušeniu rozhodnutia. Tiež na Okresnom súde Nitra sa vedie konanie o určenie vlastníckeho práva, kde vystupuje žalovaný v procesnom postavení žalobcu. Záver súdu ohľadne platnosti resp. neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy mohol byť odlišný, než bol záver prokurátora. V tomto smere súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že súd prvej inštancie tiež nesprávne zistil skutkový stav, keď uviedol, že po podaní žaloby došlo k protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 28. 07. 2015 č. V 5250/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy a Okresný úrad, odbor opravných prostriedkov v konaní č. V5250/2015 protestu prokurátorky vyhovel rozhodnutím zo dňa 13. 10. 2015 č. UPo 8/2015-6, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Úradu geodézia, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. LPO - 7992/2015/Ja. Súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav, nakoľko z dôkazov vyplýva, že zastavenie konania späťvzatím žaloby procesne zavinila žalobkyňa. Súd prvej inštancie podľa žalovaného tiež nezobral do úvahy, že na strane žalovaného by neboli vznikli ďalšie trovy právneho zastúpenia, pokiaľ by došlo k späťvzatiu žaloby bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o existencii dôvodov na späťvzatie žalobkyňa

dozvedela. Napadnuté uznesenie v časti výroku o trovách navrhol zmeniť tak, že mu bude priznaný nárok na náhradu trov v rozsahu 100%. Žiadal priznať trovy odvolacieho konania.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že žalobu vzala späť z dôvodu, že po jej podaní jej bolo v príslušnom správnom konaní na základe protestu prokurátora navrátené vlastnícke právo v evidencii katastra nehnuteľností, ktorého určenia sa v tomto konaní domáhala. Žalovaný síce správne uviedol, že otázku, kto zaviniel zastavenie konania, je potrebné posudzovať z procesného hľadiska, no na druhej strane ignoruje ustálený výklad predmetného ustanovenia, v zmysle ktorého je procesné zavinenie dané objektívnym posúdením vzťahu medzi žalobkyňou požadovaným výsledkom konania a dôvodom späťvzatia žaloby. Žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku, evidovaného na katastrálnej mape ako parcela registra „C“ s parc. č. 2965, pre k. ú. B., nakoľko ako vlastník pozemkov bol v katastri nehnuteľností evidovaný žalovaný. Následne bolo rozhodnutie o vklade vlastníckeho práva v prospech žalovaného zrušené na základe protestu prokurátora z dôvodu, že kúpna zmluva uzatvorená medzi stranami sporu je absolútne neplatná. Po zrušení rozhodnutia o vklade bol v evidencii katastra nehnuteľností obnovený zápis vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. Z objektívneho hľadiska teda procesne nastal výsledok, ktorého sa žalobkyňa domáhala v tomto konaní, a preto z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu vzala svoju žalobu späť. Uviedla, že nemala v čase podania žaloby inú možnosť ako domáhať sa súdnej ochrany svojich práv. Rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva k pozemku v prospech žalovaného bolo právoplatné, žalovaný popieral neplatnosť kúpnej zmluvy, pričom reálne hrozilo, že zo strany žalovaného dôjde k ďalším scudzovacím úkonom a pozemok nadobudne tretia osoba. Bez podania žaloby by žalobkyňa takisto nemohla žiadať súd, aby jej prostredníctvom predbežného opatrenia (dočasne) priznal ochranu pred ďalšími scudzovacími úkonmi zo strany žalovaného. Žalobkyňa sa nemohla spoliehať na to, že sa celá vec vyrieši v správnom konaní, keďže na konanie prokurátora nemala vplyv. Je nesporné, že žaloba bola podaná dôvodne, a teda, že existenciu konania a trov v ňom vzniknutých zapríčinil žalovaný tým, že podvodne uzavrel neplatnú zmluvu na škodu žalobkyne, pričom túto musela následne protestovať prokurátor z dôvodu ochrany zákonnosti. Žalobkyňa sa v inom (katastrálnom) konaní domohla nároku, ktorý si v tomto (civilnom) konaní uplatnila, pričom vlastnícke právo k pozemku jej bolo v príslušnom správnom konaní prinavrátené z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy. Je právne irelevantné, aké konkrétne dôvody absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy žalobkyňa doposiaľ v konaní namietala, keďže na všetky dôvody súd prvej inštancie musel prihliadať z úradnej povinnosti. Mala za to, že tvrdenia žalovaného v čl. I a II odvolania si výslovne protirečia. V súvislosti s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania sa uplatňuje princíp procesnej zodpovednosti za zavinenie, je právne irelevantné na akom hmotnoprávnom základe vstúpil do katastrálneho konania prokurátor. Poukázala na skutočnosť, že úplne vo všetkých skutkovo totožných veciach (s výnimkou sudcov JUDr. Heinricha, Mgr. Heinrichovej) vedených na Okresnom súde Nitra (napr. pod sp. zn. 16C/97/2015 alebo pod sp. zn. 19C/482/2015) súd priznal žalobcom v rovnakom procesnom postavení nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom v odôvodnení oboch rozhodnutí konštatoval, že žalovaný z dôvodu rozhodnutia o proteste prokurátora procesne zaviniel zastavenie konania. Poukázala aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 03. 2017 č. k. 5Co/139/2017-312. Uviedla, že k rozhodnutiu vziať žalobu v celom rozsahu späť, dospela v októbri 2016, kedy zistila, že do všetkých konaní prebiehajúcich na totožnom skutkovom základe vstupuje Krajská, v niektorých veciach z jej poverenia Okresná prokuratúra Nitra ako vedľajší účastník na strane žalovaného, Okresného úradu Nitra. Až momentom pribatia žalobkyne za účastníčku konania pod sp. zn. 11S/36/2016 sa jej postavenie stalo istým a skutkový stav nemenným. Týmto momentom zároveň odpadol aj dôvod zotrvania žalobkyne v tomto spore, ktorý bol procesne rozhodnutý v jej prospech. Žalobkyňa, ktorá nebola viazaná žiadnou lehotou na späťvzatie žaloby, pritom vzala žalobu späť v dostatočnom časovom predstihu ešte pred otvorením prvého pojednávania vo veci samej, a to v záujme minimalizovať trovy konania oboch strán sporu. Mala za to, že dôvody neplatnosti kúpnej zmluvy, ktoré popísali boli zákonnými dôvodmi, pre ktoré bola predmetná kúpna zmluva absolútne neplatná, kedy na absolútnu neplatnosť je súd povinný prihliadať v spore ex offico. Preto nie je možné spravodlivo požadovať, aby si žalobkyňa sama znášala trovy konania, keďže tieto musela vynaložiť na ochranu svojich práv pred skupinou špekulantov. Procesná vina na zastavení konania u žalobkyne neexistuje. Ďalej mala za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa všetky náležitosti rozhodnutia. V závere zhrnula, že pri dodržaní kritéria procesného zavinenia je potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. V konaní je zrejmé, že žalobkyňa dosiahla to, čoho sa podanou žalobou domáhala, teda evidenčného obnovenia vlastníckeho práva v liste vlastníctva z titulu neplatnej kúpnej zmluvy, nakoľko žalovaný prehral svoj spor

v konaní o proteste prokurátora. Preto podľa názoru žalobkyne zastavenie konania treba posudzovať, že ho procesne zaviniel žalovaný. Napadnuté uznesenie navrhla potvrdiť a priznať jej trovy odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a stranám nárok na náhradu trov konania nepriznať.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa žalobkyňa žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 04. 09. 2015 voči žalovanému domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území B., obec B., okres L., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom, ako pozemok parcela registra „C“ č. 2965 - orná pôda o výmere 684 m² a uplatnila si náhradu trov konania. Zároveň žiadala o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd zakazuje žalovanému nakladať - predať, darovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať nehnuteľnosť evidovanú v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX, okres Nitra, obec B., katastrálne územie B., parcelné č. 2965 - orná pôda o výmere 684 m² až do právoplatného skončenia veci. Uznesením č. k. 14C/531/2015-20 zo dňa 24. 09. 2015 súd prvej inštancie nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému nakladať - predať, darovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať nehnuteľnosť, nachádzajúcu sa v kat. úz. B., obec B., okres Nitra, zapísanou Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parcela registra „C“ č. 2965 - orná pôda o výmere 684 m² až do právoplatného ukončenia konania vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/531/2015. Podaním, doručeným súdu prvej inštancie dňa 30. 10. 2015 žalovaný žiadal prerušiť konanie. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 26. 05. 2016 č. k. 14C/5312015-40 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania podal žalovaný odvolanie zo dňa 13. 06. 2016. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. V priebehu odvolacieho konania bolo súdu prvej inštancie dňa 14. 10. 2016 doručené podanie, ktorým žalobkyňa zobrala žalobu v celom rozsahu späť a uplatnila si trovy konania v sume 1 389,09 eura. Späťvzatie žaloby odôvodnila tým, že po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 23. 07. 2015 č. V 5186/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy. Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, v konaní č. V 5186/2015 protestu prokurátorky vyhovel rozhodnutím zo dňa 02. 11. 2015 č. UP 46/2015-9, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov zo dňa 22. 01. 2016 č. UPo 6/2016-4/Br. Správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené a do katastra nehnuteľností opätovne zapísal žalobkyňu ako vlastníčku predmetnej nehnuteľnosti. Dôvodom bolo posúdenie kúpnej zmluvy ako absolútne neplatného právneho úkonu. V súčasnosti už žalobkyňa nie je vlastníčkou predmetného pozemku, nakoľko si štát k nemu uplatnil predkupné právo a pozemok je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníctvo spoločnosti MH Invest II s. r. o. na LV č. XXXX pre k. ú. B.. O trovách konania navrhla rozhodnúť podľa § 256 CSP tak, že žalovaný bude zaviazaný k náhrade trov konania. Uviedla, že procesné zavinenie zastavenia konania nie je možné vzťahovať len na konkrétny úkon účastníka konania, ale je potrebné ho posudzovať komplexne a extenzívne v celkovom kontexte v konaní uplatnených skutočností. V dôsledku toho môže aj v prípade späťvzatie žaloby žalobkyňou byť dôvodom pre tento úkon konanie žalovaného, príp. ďalšie skutočnosti mimo vôle žalobkyne. Uviedla, že v čase podania žaloby nemala inú možnosť, ako domáhať sa určenia svojho vlastníckeho práva súdnym rozhodnutím. Rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru o povolení vkladu vlastníckeho práva k pozemku v prospech žalovaného bolo v danom čase právoplatné, pričom hrozilo, že žalovaný prevedie vlastnícke právo k pozemku na tretiu osobu, na základe čoho súd vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému s pozemkami disponovať. Žalovaný neuznal, že kúpna zmluva bola uzavretá v rozpore so zákonom, čo vyplýva z jeho postupu v katastrálnom konaní, keďže sa proti rozhodnutiu o vyhovení protestu odvolal, ako aj z jeho postupu v doterajšom súdnom konaní. V prípade, ak by žalobkyňa žalobu vo veci nepodala, nemohla by žiadať súd, aby jej prostredníctvom predbežného opatrenia priznal ochranu pred ďalšími scudzovacími úkonmi zo strany žalovaného. O tom, že súd považoval za potrebné predbežne ochrániť práva žalobkyne, svedčí aj skutočnosť, že na jej návrh predbežné opatrenie vydal. Žalobkyňa teda podala žalobu dôvodne. Skutočnosť, že do katastrálneho konania vstúpi prokurátor a na základe jej protestu bude žalobkyňi vlastnícke právo k pozemkom náležať opäť aj podľa zápisu v katastri nehnuteľností nemohla

predpokladať, ani sa na to spoliehať. Z tohto dôvodu jej nemôže byť pričítané procesné zavinenie zastavenia konania, keď teraz z tohto dôvodu žalobu berie späť. S ohľadom na uvedené mala za to, že existenciu konania a úkonov v ňom vykonaných zavinil žalovaný, keďže žaloba bola podaná dôvodne. K odpadnutiu dôvodov pre vedenie tohto konania došlo vplyvom konania prokurátora a správnych orgánov, na ktoré nemala žalobkyňa žiadny vplyv. Preto je dôvodné, aby trovy konania, ktoré žalobkyni vznikli, znášal žalovaný, ktorý vytrvalo, hoci zjavne bezúspešne popieral neplatnosť kúpnej zmluvy a vyvolával tým ďalšie konania. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením tak, že konanie zastavil a rozhodol, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O odvolaní žalovaného proti napadnutému uzneseniu rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 25. januára 2018 č. k. 9Co/375/2017-197 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania zmenil tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu bola žalovaným podaná sťažnosť na Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol nálezom zo dňa 10. októbra 2018 pod sp. zn. I. ÚS 168/2018-22 tak, že základné právo obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 375/2017-197 z 25. januára 2018 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 375/2017 z 25. januára 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Nitre uložil povinnosť uhradiť trovy konania obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o. v sume 390,50 eura na účet Advokátskej kancelárie LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Následne rozhodol Krajský súd v Nitre vo veci uznesením zo dňa 20. decembra 2018 č. k. 9Co/299/2018-222 o odvolaní žalovaného tak, že odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania zmenil tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O sťažnosti žalobkyne T. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 25. januára 2018 č. k. 9Co/375/2017-197 rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa II. ÚS 261/2018-43 tak, že základné právo T. E. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 375/2017-197 z 25. januára 2018 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 375/2017-197 z 25. januára 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Nitre uložil povinnosť uhradiť trovy sťažovateľke T. E. v sume 585,76 eura na účet advokátskej kancelárie BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Po tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR opätovne rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 12. decembra 2019 č. k. 9Co/81/2019-270 tak, že odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania zmenil tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Po tomto rozhodnutí Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 17. marca 2021 I. ÚS 510/2020-67 rozhodol tak, že uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co 81/2019-217 z 12. decembra 2019 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 375/2017-270 z 12. decembra 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Nitre uložil povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania 680,68 eura a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 4. augusta 2021 I. ÚS 341/2020-39 rozhodol tak, že uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co 81/2019-222 z 20. decembra 2018 boli porušené základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 299/2018-222 z 20. decembra 2018 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Krajskému súdu v Nitre uložil povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania 645,96 eura a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti

8. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci a zásadou zodpovednosti za zavinenie. Zásada úspechu vo veci znamená, že strana, ktorá mala v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu trov konania. Posúdenie účelnosti pritom bude závislé od konkrétnych okolností tej - ktorej veci. Podstatou zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. V zmysle ustanovenia § 256 CSP sa pre priznanie náhrady trov konania vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia podľa uvedeného ustanovenia sa hodnotí iba podľa procesného výsledku. Aj v prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP). Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí ísť o výnimočný charakter. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú v danej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci, okolností, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde, postojá strán v priebehu konania a pod. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

14. V danej veci je potrebné uviesť, že na Okresnom súde Nitra, ako aj na Krajskom súde v Nitre sa viedlo niekoľko konaní v obdobných právnych veciach, skutkovo totožných, v ktorých ako žalovaný vystupuje Poľnohospodárska Pôda s. r. o. V rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu bola ohľadom rozhodovania o trovách konania rozdielna rozhodovacia prax, na čo opakovane poukázal Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach, prejednávajúc ústavnú sťažnosť niektorej zo strán v týchto konaniach. Krajský súd v Nitre, v záujme zjednotenia svojej rozhodovacej činnosti zvolal občianskoprávne kolégium (dňa 6. februára 2020), predmetom ktorého bolo rozhodovanie o trovách konania v týchto veciach a na ktorom prijal zjednocujúce stanovisko, podľa ktorého „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“ Z tohto zjednocujúceho stanoviska odvolací súd vychádzal aj v tejto veci.

15. Z dôvodu podania desiatok sťažností niektorou zo strán v obdobných veciach sa touto problematikou zaoberal Ústavný súd SR vo viacerých rozhodnutiach v obdobných veciach (I. ÚS 222/2019 z 20. augusta 2019, I. ÚS 225/2019 z 20. 08. 2019 a IV. ÚS 614/2018 z 20. 08. 2019), pričom konštatoval, že z procesného hľadiska je potrebné urobiť záver, že žaloba sťažovateľky bola podaná dôvodne (to sa ale nemusí vzťahovať na dôvodnosť žaloby z hmotnoprávneho hľadiska, ktorá sa však v takomto prípade neskúma a neposudzuje), pretože v čase podania určovacej žaloby sťažovateľka ako žalobkyňa nemala

inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv. K späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý sťažovateľka a ani žalovaný nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva sťažovateľky, čím odpadol predmet žaloby. Vzhľadom na to je v danom prípade opodstatnený záver, že stranám sa nárok na náhradu trov predmetného konania nepriznáva. Poslednými rozhodnutiami v obdobných veciach sú rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 623/2020 zo dňa 02. 12. 2020, sp. zn. IV. ÚS 624/2020 zo dňa 2. decembra 2020, sp. zn. II. ÚS 600/2020 z 17. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 12/2021 zo dňa 19. 01. 2021, sp. zn. I. ÚS 27/2021 zo dňa 19. 01. 2021, pričom vo všetkých týchto rozhodnutiach Ústavný súd SR ústavné sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnené, pričom preskúmaval výroky, v ktorých nebol priznaný nárok na náhradu trov konania sporovým stranám a to, či už výrokom, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania alebo stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

16. Slovenská republika je v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky právnym štátom. Jedným z typických znakov právneho štátu je predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a rovnaká aplikácia práva všeobecnými súdmi v právne a skutkovo podobných veciach. Vychádzajúc z nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 261/2018-43 a sp. zn. I. ÚS 510/2020-67 v tejto veci, ktorými je odvolací súd podľa § 193 CSP v predmetnej veci viazaný, z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach, citovaných vyššie, záveru zasadnutia občianskoprávného kolégia Krajského súdu v Nitre v záujme zjednotenia rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu, berúc do úvahy okolnosti prejednávanej veci, dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 CSP zmeniť a podľa § 256 ods. 1 CSP stranám nárok na náhradu trov konania nepriznať.

17. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 2 CSP, a keďže žiadna zo strán konania nemala v odvolacom konaní úspech, o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).